

KODU Trans s. r. o.
IČO: 55500668, DIČ: 2122012651

Malý Šariš 598, 080 01 Prešov

PREPRAVNÝ PORIADOK
CESTNEJ NÁKLADNEJ DOPRAVY

KODU Trans s. r. o. so sídlom Malý Šariš 598, 08001, podľa § 4 zákona č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov

vydáva

PREPRAVNÝ PORIADOK CESTNEJ NÁKLADNEJ DOPRAVY

Oddiel I

Základné ustanovenia

Článok 1 Úvodné ustanovenia

- (1) Tento prepravný poriadok obsahuje prepravné podmienky dopravcu potrebné na uzavretie prepravnej zmluvy v zmysle Občianskeho alebo Obchodného zákonníka v platnom znení.
- (2) Dopravcom podľa tohto prepravného poriadku je **KODU Trans s. r. o. so sídlom Malý Šariš 598, 080 01**, ktorá podniká v cestnej nákladnej doprave na základe povolenia na výkon povolania prevádzkovateľa nákladnej cestnej dopravy číslo OU-PO-OCDPK-2023/042708.
- (3) Prepravou podľa tohto prepravného poriadku je premiestnenie vecí, nákladov, priemyselných tovarov a iných požadovaných druhov tovarov v medzinárodnej a vnútroštátnej cestnej nákladnej doprave.

Článok 2 Druh prevádzkovej cestnej dopravy a rozsah poskytovaných dopravných služieb

- (1) Dopravca vykonáva nákladnú cestnú dopravu v tomto rozsahu
 - a) vnútroštátna cestná nákladná doprava,

- (2) Charakter vykonávanej nákladnej cestnej dopravy

-
- vozové zásielky,
 - kusové zásielky,
 - preprava automobilov
 - odťahové služby
- (3) Za vozové zásielky sa považujú zásielky prepravované jednému prepravcovi (odosielateľovi alebo príjemcovi) jednou jazdou vozidla, ak ich hmotnosť je vyššia ako 2500 kg alebo bez zreteľa na jej hmotnosť:
- a) ak je ňou využitá užitočná hmotnosť alebo ložný priestor použitého vozidla,
 - b) ak sa podľa dohody s prepravcom vykonáva preprava zásielky zvláštnou samostatnou jazdou vozidla alebo preto, že povaha zásielky, prípadne vykonanie prepravy v požadovanej lehote si to vyžaduje,
 - c) ak sa nakladá alebo vykladá zásielka z prevádzkových dôvodov na dvoch alebo viacerých miestach. O jednu jazdu vozidla ide aj vtedy, ak dopravca z prevádzkových dôvodov preložil náklad na iné vozidlo.
- (4) Za dokládku sa považuje zásielka prepravovaná spoločne s inými zásielkami alebo pri takej jazde vozidla, ktorá by sa inak musela vykonať bez nákladu.

Článok 3

Vymedzenie prepravovaných vecí dopravcom

- (1) Dopravca vzhľadom na svoju terajšiu technickú základňu prednostne prepravuje vozové zásielky, ale vykonáva tiež prepravu kusových zásielok.
- (2) Druhy prepráv podľa technickej základne, najmä vozového parku
- a) preprava nákladu na paletách,
 - b) papiera zvitkov,
 - c) preprava havarovaných, nepojazdných alebo pojazdných vozidiel, stavebnej a poľnohospodárskej techniky
 - d) preprava iných druhov tovarov na základe objednávok prepravcov.
- (3) Iné prepravy vykonáva na základe podrobných objednávok prepravcov.

Článok 4

Veci vylúčené z prepravy

- (1) Z prepravy sú vylúčené
- a) veci, ktorých preprava je zakázaná všeobecne platnými právnymi predpismi,
 - b) nebezpečné veci v zmysle aktuálnej Európskej dohody o cestnej preprave nebezpečných vecí (ďalej v texte len ako „Dohoda ADR),
 - c) predmety, ktoré svojimi rozmermi alebo hmotnosťou vzhľadom na užitočnú hmotnosť, rozmery vozidiel a stav pozemných komunikácií, ktorých má byť pri preprave použito, sú nevhodné na preprave vozidlom dopravcu,

-
- d) veci vysokej resp. ťažko vyčísliteľnej hodnoty (umelecké zbierky, starožitnosti a pod.).
- (2) Dopravca vzhľadom na svoju terajšiu technickú základňu neprepravuje živé zvieratá.
- (3) Dopravca nevykonáva zvlášť nadmerné a nadrozmerné prepravy, ktoré by si vyžadovali špecializovanú technickú základňu.
- (4) Ak bola podaná k preprave zásielka, ktorá je vylúčená z prepravy alebo jej preprava je povolená za zvláštnych podmienok, bez toho aby bola táto povaha zásielky dopravcovi oznámená alebo bola prevzatá taká zásielka k preprave na podklade nesprávnych alebo neúplných údajov, je odosielateľ povinný zaplatiť pokutu vo výške rovnajúcej sa trojnásobku dohodnutého prepravného za celovozovú zásielku.

Článok 5

Podmienky pristavovania vozidiel na nakládku a vykládku a rozsah spolupráce odosielateľa a príjemcu vecí s dopravcom

- (1) Dopravca ale aj odosielatelia a zasielatelia zabezpečia, aby boli zmluvne dohodnuté dopravné harmonogramy v súlade s Nariadením EP a Rady č. 561/2006 o harmonizácii niektorých právnych predpisov v sociálnej oblasti, ktoré sa týkajú cestnej dopravy a ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia Rady (EHS) č. 3821/85 a (ES) č. 2135/98 a zrušuje nariadenie Rady (EHS) č. 3820/85. Ide najmä o dodržiavanie doby prevádzky nakladacích miest odosielateľa a vykladacích miest príjemcu, dodržiavanie časov nakládky a vykládky tak, aby vodiči dopravcu mohli dodržiavať režim práce týkajúci sa doby jazdy, prestávok, denných a týždenných odpočinkov.
- (2) Zásielku alebo jej časť, ktorá podľa svojej povahy vyžaduje, aby bola počas prepravy a manipulácie chránená pred poškodením alebo stratou, je odosielateľ povinný podať k preprave v riadnom obale, zodpovedajúcom podmienkam v cestnej doprave.
- (3) Odosielateľ je povinný zabaliť riadne zásielku tiež vtedy, ak existuje nebezpečenstvo, že by bez obalu mohla počas prepravy spôsobiť pre svoje vlastnosti škodu osobám alebo na iných zásielkach a na dopravnom prostriedku, prípadne na iných zariadeniach dopravcu. Dopravca nepreskúšava, či zásielka svojou povahou vyžaduje obal, poprípade či použitý obal je riadny. Odosielateľ zodpovedá za škody, ktoré vznikli chybným alebo nedostatočným obalom počas prepravy na ostatných prepravovaných zásielkach alebo vozidle.
- (4) Odosielateľ je povinný zaistiť, aby obaly zásielky alebo jednotlivých kusov zásielky svojimi rozmermi, konštrukciou a pevnosťou umožňovali použitie paletizačnej a mechanizačnej techniky pri ložných prácach a preprave.
- (5) Odosielateľ je povinný označiť zásielku alebo jej jednotlivé kusy, ak to predpisuje tento prepravný poriadok alebo je to potrebné pre uľahčenie manipulácie so zásielkou alebo pre odstránenie nebezpečenstva jej poškodenia prípadne jej zámenny. Pri preprave kusových zásielok je odosielateľ povinný každú zásielku zreteľne a nezmazateľne označiť adresou odosielateľa a príjemcu. Pri označovaní zásielok obsahujúcich nebezpečné veci odosielateľ je povinný dodržať ustanovenia Európskej dohody o medzinárodnej cestnej preprave nebezpečných vecí (ADR).

-
- (6) Pokiaľ povaha zásielky vyžaduje, aby s ňou bolo počas nakládky, prepravy a vykládky určitým spôsobom zachádzané alebo aby bola ukladaná v určitej polohe, je odosielateľ povinný označiť každý kus zásielky manipulačnou značkou pre označovanie prepravných obalov podľa platných Slovenských technických noriem (STN) prípadne iných noriem (napr. IMO ak zásielka bude prepravovaná aj námornou dopravou).
 - (7) Ak zistí dopravca pri prevzatí zásielky, že zásielka nevyhovuje podmienkam na balenie a označovanie tovaru, prepravu odmietne; ak odosielateľ výhradu dopravcu k baleniu a označovaniu zásielky zapísanú v nákladnom liste alebo inom prepravnom doklade potvrdí, môže dopravca zásielku prevziať k preprave.
 - (8) Dopravca je oprávnený kedykoľvek preskúmať, či zodpovedá zásielka zápisom dopravcu v prepravných dokladoch (napr. dodacom liste, nákladnom liste). Preskúmanie zásielky na mieste nakládky alebo vykládky sa vykoná v prítomnosti najmenej jednej osoby, ktorá nie je pracovníkom dopravcu.
 - (9) Ak zistí dopravca ešte pred výjazdom vozidla z miesta nakládky, že k preprave bola prijatá zásielka vylúčená z prepravy, je povinný ju vrátiť odosielateľovi a odosielateľ je povinný ju prevziať späť.
 - (10) Ak sa zistí pri preberaní zásielky taká chyba, že by jej prepravou mohla byť spôsobená škoda na vozidle alebo na spolu prepravovanej zásielke, je dopravca oprávnený odmietnuť prijatie zásielky k preprave, ak bola chyba zistená až počas prepravy, jazdu preruší. Pri prerušení jazdy postupuje dopravca ako pri ostatných prekážkach pri preprave.
 - (11) Odosielateľ zásielky je povinný dopravcovi odovzdať zásielku v stave spôsobilom na prepravu po pozemných komunikáciách. Ak zásielka nie je spôsobilá na prepravu alebo sa zistila jej chyba podľa ods. 10, dopravca môže jej prijatie na prepravu odmietnuť. Náklady spojené s pristavením vozidla na nakládku, zdržaním vozidla pri nakládke alebo náklady spojené s prerušením prepravy podľa od. 10 je povinný odosielateľ zásielky dopravcovi uhradiť.
 - (12) Ak zásielka je zložená z veľkého počtu kusov, je dopravca povinný zisťovať ich počet, len vtedy ak to bolo s odosielateľom dohodnuté v prepravnej zmluve. Výsledok preskúmania je dopravca povinný zaznamenávať v nákladnom liste alebo vyhotoviť zápis.
 - (13) Hmotnosťou zásielky sa rozumie hmotnosť nákladu vrátane paliet, prepravných skríň, kontajnerov a pod. a s manipulačnými a prepravnými pomôckami odosielateľa prevzatými zároveň so zásielkou.
 - (14) Hmotnosť zásielky zisťuje odosielateľ a zodpovedá za tento údaj, ktorý sa uvádza v nákladnom liste alebo v iných sprievodných dokladoch.
 - (15) Dopravca je oprávnený kedykoľvek preskúmať hmotnosť zásielky, hlavne ak má pochybnosti o správnosti tohto údaju zo strany odosielateľa. Hmotnosť zisťuje úradným vážením alebo výpočtom, ak je množstvo nákladu udané počtom jednotlivých rovnakých kusov alebo počtom merných jednotiek a hmotnosť jedného kusa zásielky alebo mernej jednotky je známa, prípadne zistená vážením.
 - (16) Spôsob preskúmania hmotnosti a výsledok preskúmania zaznamenáva dopravca na všetky diely nákladného listu alebo iného prepravného dokladu, ktoré sú pri preskúmaní k dispozícii.
 - (17) Odosielateľ hradí náklady spojené so zisťovaním hmotnosti zásielky (napr. úradné váženie a pod.) ak o zistenie hmotnosti požiadal dopravcu v prepravnej zmluve alebo ak sa odlišuje hmotnosť zásielky zistená dopravcom o viac ako 3 % od hmotnosti uvedenej odosielateľom.

-
- (18) Ak o zistenie hmotnosti zásielky požiadal príjemca, je tiež povinný hradiť náklady spojené so zisťovaním hmotnosti zásielky.
- (19) Odosielateľ v SR si je vedomý, že ak uvedie bez vedomia vodiča vozidla alebo jeho prevádzkovateľa, pri nakladaní tovaru prekročí najväčšiu prípustnú celkovú hmotnosť vozidla, najväčšiu prípustnú hmotnosť jazdnej súpravy, najväčšiu prípustnú celkovú hmotnosť prípojného vozidla alebo najväčšiu prípustnú hmotnosť pripadajúcu na nápravy vozidla, môže byť podľa zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov sankcionovaný zo strany príslušného policajného zboru.
- (20) Ak dopravca zistí prekročenie dovolenej hmotnosti nákladu resp. jeho zlé rozloženie zavinené odosielateľom ešte v mieste odoslania, je odosielateľ povinný vykonať vyloženie časti zásielky resp. jej preloženie. Ak to dopravca zistí až počas prepravy napr. z dôvodu nesprávnych údajov o hmotnosti zásielky, je oprávnený vykonať vyloženie časti zásielky resp. jej preloženie na účet a nebezpečie odosielateľa zásielky. O tom, že zásielka sa bude prekladať resp. časť vykladať je dopravca povinný informovať odosielateľa zásielky a tieto úkony je povinný zaznamenať aj v prepravnom doklade. Na prepravu vyloženej časti zásielky je odosielateľ povinný vystaviť samostatnú objednávku prepravy.
- (21) Odosielateľ je povinný presne špecifikovať v prepravnej zmluve miesto nakládky a vykládky (presnú adresu) a tiež oznámiť dopravcovi prípadne obmedzenia pre vjazd určitých nákladných vozidiel resp. v určitom čase na miesto nakládky resp. vykládky. Napríklad či miesto neleží v nízkoemisnej zóne, v zóne s obmedzeniami pre vjazd nákladných vozidiel s určitou celkovou hmotnosťou, s určitým zaťažením na nápravy a pod. Odosielateľ tiež je povinný uviesť dobu prevádzky príjemcu resp. v ktorom čase je možné vykonávať vykládku.
- (22) Nakládku vo všeobecnosti zabezpečuje odosielateľ a vykládku príjemca zásielky, pokiaľ sa dopravca s prepravcom nedohodol inak.
- (23) Nakladanie a skladanie nákladu na ceste je dovolené v SR len vtedy, ak to nemožno urobiť mimo cesty. Náklad sa musí zložiť a naložiť čo najrýchlejšie a tak, aby nebola ohrozená bezpečnosť cestnej premávky.
- (24) Osádka vozidla z hľadiska prepravnej zmluvy nemá povinnosť zabezpečovať nakládku a vykládku vozidla. Dopravca vykoná nakládku alebo vykládku len v prípade, ak má k tomu potrebné prevádzkové zariadenie a pracovníkov a je to v prepravnej zmluve výslovne dohodnuté a za dohodnutý príplatok k cene za prepravu. Osádka vozidla dopravcu z hľadiska predpisov o bezpečnosti práce nemôže používať manipulačné zariadenia prepravcov pokiaľ nebola z ich prevádzkou zaškolená a s písomným súhlasom prepravcov.
- (25) Odosielateľ je povinný vykonať včas všetky opatrenia nutné k plynulej nakládke a k ochrane zásielky pred poškodením. Prepravca (odosielateľ a príjemca) je povinný zabezpečiť podmienky pre bezpečnosť práce a pre hospodárne využitie vozidiel dopravcu. Hlavne je povinný zaistiť, aby nakladacie a vykladacie miesta a zariadenia boli udržiavané v stave, ktorý umožňuje rýchlu a bezpečnú nakládku a vykládku zásielok, zaistiť dostatočné spevnenie všetkých plôch používaných k jazde vozidiel vrátane neverejných príjazdových komunikácií a ich udržiavanie v zjazdnom a bezpečnostnom stave, ako aj dostatočné osvetlenie miest nakládky a vykládky vozidiel.
- (26) Vo všeobecnosti za upevnenie nákladu na vozidle zodpovedá prepravca (odosielateľ), lebo ten má patričné znalosti týkajúce sa zásielky. Odosielateľ zásielky je povinný poskytnúť presné informácie o zásielke týkajúce sa hmotnosti a rozmerov jednotlivých kusov. Ak má odosielateľa vypracované pokyny pre nakladanie a upevnenie nákladu v cestnej nákladnej doprave je

povinný ich dopravcovi v dostatočnom predstihu pre zahájením prepravy poskytnúť v jazyku, ktorému dopravca rozumie.

- (27) Vodič (zástupca dopravcu) je povinný sa pri nakládke zúčastniť a prípadne usmerniť rozloženie nákladu na vozidle napr. z hľadiska rovnomerného zaťaženia náprav vozidla prepravovaným tovarom a z hľadiska toho aby pri preprave nebola ohrozená bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky. Ak nedbá odosielateľ na pokyny dopravcu a dôjde preto k chybe v naložení, hlavne v preťažení vozidla, je dopravca oprávnený žiadať preloženie nákladu na vozidle alebo zloženie nákladu alebo jeho časti. Ak nie je dopravcovi vyhovieť môže odmietnuť vykonanie prepravy, poprípade obstaráť riadne zloženie a uloženie nákladu na účet a nebezpečenstvo odosielateľa.
- (28) Ak zabezpečuje nakládku a vykládku vozidla dopravca, je povinný dbať, aby nedošlo k poškodeniu vozidla a iných zariadení dopravcu. Hlavne nie je dovolené spúšťať ťažšie náklady z väčšej výšky na vozidlo.
- (29) Ak dôjde k väčšiemu znečisteniu ložného priestoru vozidla pri nakládke, vykládke alebo prepravovaným nákladom, je dopravca povinný zaistiť po vyložení zásielky a pri opakovaných prepravách po ukončení poslednej vykládky na vlastné náklady jeho vyčistenie. Ak dopravca nesplní túto povinnosť, zaistí vyčistenie vozidla na jeho účet dopravca.
- (30) Ak je nutné vykonať dezinfekciu vozidla, zabezpečuje ju dopravca. Náklady s dezinfekciou spojené hradí dopravca, ktorého zásielka spôsobila nutnosť dezinfekcie.
- (31) Ak je požadované vymytie cisternového vozidla, cisternového kontajnera alebo telesa cisterny pred nakládkou iného druhu nákladu je povinný túto skutočnosť dopravcovi oznámiť v objednávke prepravy alebo rámcovej prepravnej zmluve. Náklady spojené s vymytím hradí dopravca.
- (32) Z dôvodu poškodenia zásielky pri preprave môže príjemca odmietnuť prijatie zásielky alebo jej časti len vtedy, ak sa zmenil poškodením stav zásielky do tej miery, že nie je možné ju použiť k pôvodnému účelu. Príjemca však nie je povinný prevziať zásielku, pokiaľ dopravca nespíše zápis o poškodení zásielky za prítomnosti obidvoch zúčastnených strán. Zápis je možno urobiť aj v prepravnej listine.
- (33) Výhrady voči spôsobu nakládky, prekládky a vykládky dopravca (člen osádky vozidla) uplatní voči odosielateľovi, príjemcovi alebo iným osobám písomnou formou napríklad do nákladného listu.
- (34) Za čas zdržania dopravcu pri nakládke alebo vykládke sa považuje; pokiaľ nebolo v prepravnej zmluve dohodnuté ináč; čas od požadovaného času pristavenia vozidla dopravcu na nakládku alebo vykládku až po začatie nakládky alebo vykládky a každé dopravcom nezavinené prerušenie týchto prác vrátane vystavenie prepravných dokladov k zásielke. Za čas zdržania môže dopravca požadovať finančnú náhradu, ktorá by mala byť dohodnutá v prepravnej zmluve.

Oddiel II

Spôsob uzavretia a platnosť zmluvy o preprave vecí vo vnútroštátnej cestnej nákladnej doprave

Článok 6

Základné ustanovenie k zmluve o preprave vecí vo vnútroštátnej cestnej nákladnej doprave

- (1) Ak si prepravu u dopravcu objedná podnikateľský subjekt a dôjde k uzavretiu zmluvy o preprave bude sa riadiť ustanoveniami §§ 610-629 o zmluve o preprave vecí podľa zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov..
- (2) Zmluvou o preprave vecí sa dopravca zaväzuje odosielateľovi, že prepraví vec (zásielku) z určitého miesta (miesto odoslania) do určitého iného miesta (miesto určenia), a odosielateľ sa zaväzuje zaplatiť mu odplatu (prepravné).
- (3) Dopravca je oprávnený požadovať, aby mu odosielateľ potvrdil požadovanú prepravu v prepravnom doklade, a odosielateľ je oprávnený požadovať, aby mu dopravca písomne potvrdil prevzatie zásielky.
- (4) Ak sú na vykonanie prepravy potrebné osobitné listiny, je odosielateľ povinný odovzdať ich dopravcovi najneskôr pri odovzdaní zásielky na prepravu. Odosielateľ zodpovedá za škodu spôsobenú dopravcovi neodovzdaním týchto listín alebo ich nesprávnosťou.
- (5) Ak nevyplýva zo zmluvy niečo iné, zmluva zaniká, ak odosielateľ nepožiadala dopravcu o prevzatie zásielky v čase určenom v zmluve, inak do šiestich mesiacov od uzavretia zmluvy.
- (6) Dopravca je povinný prepravu vykonať do miesta určenia s odbornou starostlivosťou v dohodnutej lehote, inak bez zbytočného odkladu. Pri pochybnostiach začína lehota plynúť dňom nasledujúcim po prevzatí zásielky dopravcom.
- (7) Ak je dopravcovi známy príjemca zásielky, je povinný doručiť mu zásielku, alebo ak má podľa zmluvy príjemca zásielku v mieste určenia vyzdvihnúť, oznámiť mu ukončenie prepravy.
- (8) Dokiaľ dopravca zásielku nevydal príjemcovi, je odosielateľ oprávnený požadovať, aby preprava bola prerušená a zásielka mu bola vrátená, alebo aby s ňou bolo naložené inak, a uhradí účelne vynaložené náklady s tým spojené.
- (9) Ak zmluva určuje, že pred vydaním zásielky dopravca vyberie od príjemcu určitú peňažnú sumu (zásielka na dobierku) alebo uskutoční iný inkasný úkon, platia primerane ustanovenia o bankovom dokumentárnom inkase (§ 697 a nasledujúcich zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník).
- (10) Ak si prepravu vecí objedná u dopravcu fyzická osoba nepodnikateľ, dôjde k uzavretiu zmluvy o preprave nákladu podľa §§765-773 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov.

Článok 7 Povinnosti objednávateľa prepravy a príjemcu zásielky

- (1) Objednávateľ prepravy najčastejšie odosielateľ je povinný poskytnúť dopravcovi správne údaje o obsahu zásielky a jeho povahe a zodpovedá za škodu spôsobenú dopravcovi porušením tejto povinnosti.
- (2) Odosielateľ je povinný prepravu u dopravcu si objednať. Postačuje aj forma objednávky e-mailom, faxom prípadne telefonicky, ak bude následne vystavená písomná forma objednávky pokiaľ sa dopravca s odosielateľom nedohodnú ináč.
- (3) Objednávku prepravy je možno vystaviť na jednu prepravu alebo určitý počet prepráv. Ak sa prepravy budú opakovať a preprava bude trvať dlhšie obdobie je vhodnejšie medzi dopravcom a objednávateľom prepravy uzatvoriť rámcovú prepravnú zmluvu.
- (4) Objednávka prepravy musí obsahovať údaje potrebné na realizáciu prepravy a vystavenie faktúry podľa platnej legislatívy. Pre správne uzavretie prepravnej zmluvy musí objednávka alebo návrh prepravnej zmluvy obsahovať nasledovné údaje:
 - a) obchodné meno objednávateľa prepravy, adresu, IČO, IČ DPH, e-mail, číslo telefónu a podľa potreby aj iné kontaktné údaje,
 - b) informácie o zásielke (druh, hrubú hmotnosť (hmotnosť vrátane obalu a aj palety), počet kusov, rozmery, požiadavky na upevnenie a pod.),
 - c) miesto odoslania a miesto určenia zásielky (presnú adresu),
 - d) ak je požadovaný tak aj čas nakládky a čas vykládky,
 - e) pri zásielkach prepravovaných do opravy aj informácie o druhu a rozsahu poškodenia.
 - f) dohodnutú odplatu za vykonanie prepravy (cenu za prepravu).
- (5) Objednávka prepravy musí byť podaná tak, aby medzi dňom prevzatia objednávky dopravcom a dňom požadovanej prepravy uplynuli dva pracovné dni pokiaľ nebolo dohodnuté inak.
- (6) Ak sú na vykonávanie prepravy potrebné osobitné listiny, je odosielateľ povinný odovzdať ich dopravcovi najneskôr pri odovzdaní zásielky na prepravu. Odosielateľ zodpovedá za škodu spôsobenú dopravcovi ich neodovzdaním alebo ich nesprávnosťou.
- (7) Objednávateľ je povinný pri objednávaní prepravy informovať dopravcu o vyššej cene zásielky ako je bežná trhovú cenu.
- (8) Pri preprave tovaru, ktorého cena je vyššia ako 50.000 € je objednávateľ povinný oznámiť a dokladovať dopravcovi túto hodnotu vzhľadom na poistenie zodpovednosti dopravcu pri preprave zásielky.
- (9) Dopravca je povinný na požiadanie odosielateľa prevzatie zásielky písomne potvrdiť.
- (10) Prepravná zmluva vzniká medzi objednávateľom (odosielateľom alebo príjemcom) a dopravcom
 - a) prijatím objednávky,
 - b) ak ide o prepravu, ktorú nie je potrebné objednávať tak započatím prepravy,

-
- c) prevzatím zásielky k preprave.
- (11) Objednávka je prijatá
- a) ak dôjde k ústnej alebo telefonickej dohode dopravcu a odosielateľa o rozsahu, čase, prípadne o spôsobe vykonania požadovanej prepravy alebo
 - b) okamžikom, keď písomne, e-mailom, faxom alebo iným hodnoverným spôsobom potvrdenie dopravcom o jej prijatí došlo objednávateľovi; ak žiada odosielateľ takéto potvrdenie, je dopravca povinný vyhovieť,
 - c) započatím objednanej prepravy dopravcom pokiaľ nebola objednávka prijatá podľa predchádzajúcich bodov.
- (12) Ak vyhovie dopravca návrhu príjemcu zásielky na jej ďalšiu prepravu inému príjemcovi vzniká nová prepravná zmluva.
- (13) Pri prijatí objednávky prepravy alebo uzavretí prepravnej zmluvy môže dopravca požadovať od objednávateľa prepravy zloženie zálohy až do výšky 80 % z dohodnutej ceny resp. predbežnej ceny za prepravu. Dopravca je povinný prijatie zálohy náležite potvrdiť a vystaviť požadované daňové doklady (napr. zálohovú faktúru).
- (14) Až do vydania zásielky má odosielateľ právo dávať za podmienok ustanovených týmto prepravným poriadkom dopravcovi nové príkazy.
- (15) Dopravcovi prislúcha dohodnutá odplata alebo ak nebola dohodnutá, odplata obvyklá v čase uzavretia zmluvy s prihliadnutím na obsah záväzku dopravcu.
- (16) Dopravcovi vzniká nárok na prepravné po vykonaní prepravy do miesta určenia, ak zmluva neurčuje za rozhodnú inú cenu.
- (17) Ak nemôže dopravca dokončiť prepravu pre skutočnosti, za ktoré nezodpovedá, má nárok na pomernú časť prepravného s prihliadnutím na už uskutočnenú prepravu.
- (18) Ak je v zmluve určený príjemca zásielky, nadobúda práva zo zmluvy, keď požiada o vydanie zásielky po jej dôjdení do miesta určenia alebo po uplynutí lehoty, keď tam mala dôjsť. Týmto okamihom prechádzajú na príjemcu aj nároky týkajúce sa škody na zásielke. Dopravca však zásielku príjemcovi nevydá, ak by to bolo v rozpore s pokynmi danými mu odosielateľom. V tomto prípade má naďalej právo nakladať so zásielkou odosielateľ. Ak určí odosielateľ dopravcovi inú osobu ako príjemcu, nadobúda táto osoba práva zo zmluvy tým istým spôsobom ako pôvodný príjemca.
- (19) Prijatím zásielky preberá príjemca ručenie za úhradu pohľadávok dopravcu voči odosielateľovi za zmluvy týkajúcej sa prepravy prevzatej zásielky, ak o týchto pohľadávkach príjemca vedel alebo musel vedieť.
- (20) Dopravca má na zabezpečenie svojich nárokov vyplývajúcich zo zmluvy zádržné právo k zásielke, dokiaľ s ňou môže nakladať.
- (21) Ak viazne na zásielke niekoľko zádržných práv, má zádržné právo dopravcu prednosť pred zádržnými právami vzniknutými predtým.
- (22) Zádržné právo dopravcu má prednosť pred zádržným právom zasielateľa.

Článok 8

Zodpovednosť dopravcu za škodu na zásielke a za nedodržanie podmienok prepravy

- (1) Dopravca zodpovedá za škodu na zásielke, ktorá vznikla po jej prevzatí dopravcom až do jej vydania príjemcovi, ibaže ju dopravca nemohol odvrátiť pri vynaložení odbornej starostlivosti.
- (2) Za škodu na zásielke však dopravca nezodpovedá, ak preukáže, že bola spôsobená:
 - a) odosielateľom, príjemcom alebo vlastníkom zásielky,
 - b) vadou alebo prirodzenou povahou obsahu zásielky včítane obvyklého úbytku,
 - c) okolnosťou, ktorú dopravca nemohol odvrátiť; ide tu o prípady vyššej moci napríklad poškodenie nákladu pri záplavách, zemetrasení, požiaroch, pádu lavíny a pod.
 - d) vadným obalom, na ktorý dopravca upozornil odosielateľa pri prevzatí zásielky na prepravu, a ak bol vydaný nákladný list, bola v ňom vadnosť obalu poznamenaná; ak neupozornil dopravca na vadnosť obalu, nezodpovedá dopravca za škodu na zásielke vzniknutú v dôsledku tejto vadnosti len vtedy, ak vadnosť nebola pri prevzatí zásielky poznateľná. Dopravca má právo zapísať výhrady k obalu a stavu zásielky do prepravného dokladu resp. dodacieho listu, ktorý ostáva u odosielateľa zásielky.
- (3) Pri škode na zásielke vzniknutej podľa odseku (2) je dopravca povinný vynaložiť odbornú starostlivosť, aby škoda bola čo najmenšia.
- (4) Pri strate alebo zničení zásielky je dopravca povinný nahradiť cenu, ktorú zásielka mala v čase, keď bola odovzdaná dopravcovi.
- (5) Pri poškodení alebo znehodnotení zásielky je dopravca povinný nahradiť rozdiel medzi cenou, ktorú mala zásielka v čase jej prevzatia dopravcom, a cenou, ktorú by v tomto čase mala poškodená alebo znehodnotená zásielka.
- (6) Pri zmluve o preprave nákladu podľa Občianskeho zákonníka je dopravca povinný strate alebo zničení zásielky nahradiť cenu, ktorú mala stratená alebo zničená zásielka v čase, keď bola prevzatá na prepravu. Okrem toho je povinný znášať účelne vynaložené náklady vzniknuté v súvislosti s prepravou stratenej alebo zničenej zásielky. Pri poškodení alebo čiastočnej strate zásielky uhradza dopravca sumu, o ktorú bola zásielka znehodnotená; ak je účelné vykonať opravu, uhradza dopravca náklady opravy. Dopravca za uvedené škody zodpovedá do hodnoty 1 00,- EUR. Dopravca je povinný vykonať prepravu s odbornou starostlivosťou a v určenej lehote. Za iné škody z nákladnej prepravy, ako sú škody na prepravovanej zásielke, zodpovedá dopravca, len ak boli spôsobené prekročením dodacej lehoty. Dopravca za škodu spôsobenú prekročením dodacej lehoty zodpovedá do výšky prepravného. Odosielateľ alebo príjemca musia škodu spôsobenú dopravcovi jednoznačne preukázať.
- (7) Dopravca je povinný urýchlene podať odosielateľovi správu o škode na zásielke vzniknutej do jej odovzdania príjemcovi. Ak však príjemca nadobudol právo na vydanie zásielky, je

povinný túto správu podať príjemcovi. Dopravca zodpovedá za škodu spôsobenú odosielateľovi alebo príjemcovi porušením tejto povinnosti.

- (8) Ak hrozí bezprostredne podstatná škoda na zásielke a ak nie je čas vyžiadať si pokyny odosielateľa alebo ak váha odosielateľ s takými pokynmi, môže dopravca zásielku vhodným spôsobom predať na účet odosielateľa.
- (9) Dopravca môže svoj záväzok plniť pomocou ďalšieho dopravcu a zodpovedá pritom, akoby prepravu uskutočňoval sám.
- (10) Za škodu spôsobenú odosielateľovi neuskutočnením prepravy, o ktorej bola už dohodnutá písomná prepravná zmluva zodpovedá dopravca len do výšky preukázaných výdajov spojených so zbytočnou prípravou zásielky k preprave.
- (11) Právo na náhradu škody musí odosielateľ uplatniť u dopravcu len písomne, pričom svoje požiadavky musí zdôvodniť. Ďalej musí pripojiť doklady preukazujúce oprávnenosť jeho nároku a správnosť výšky požadovanej čiastky a príslušný diel prepravného dokladu.
- (12) Právo na náhradu škody musí odosielateľ uplatniť u dopravcu do šiestich mesiacov od vydania zásielky príjemcovi alebo ak k vydaniu zásielky nedošlo, do šiestich mesiacov od prevzatia zásielky na prepravu, inak právo zanikne.

Článok 9

Podmienky zmeny prepravnej zmluvy a odstúpenia od zmluvy

- (1) Až do vydania zásielky môže odosielateľ požadovať, aby doprava bola prerušená a zásielka mu bola vrátená, alebo aby s ňou bolo naložené inak po dohode s dopravcom a odosielateľ je povinný uhradiť účelne vynaložené náklady s týmto spojené.
- (2) Príjemca zásielky môže navrhnúť, aby mu bola vydaná na inom mieste vykládky.
- (3) Prepravné a ostatné náklady spojené s realizáciou zmeny prepravnej zmluvy podľa ods. 1 hradí odosielateľ a podľa ods. 2 príjemca.
- (4) O návrhu zmeny prepravnej zmluvy platia tiež ustanovenia čl. 7.
- (5) Ak po dojednaní prepravnej zmluvy zanikne potreba prepravy, je odosielateľ povinný oznámiť to bez meškania dopravcovi.
- (6) Ak bola preprava odvolaná až po výjazdu vozidla na dojednané miesto nakládky alebo vozidlo už bolo na takéto miesto pristavené a k podaniu zásielky k preprave nedošlo z príčiny na strane odosielateľa, prislúcha dopravcovi náhrada za vynaložené náklady s tým spojené.
- (7) Ak dopravca nemôže vykonať dohodnutú prepravu alebo ju nemôže vykonať za dohodnutých podmienok alebo podmienok stanovených týmto prepravným poriadkom, je povinný to bez meškania oznámiť odosielateľovi. Ak nevyhovujú odosielateľovi nové podmienky navrhnuté dopravcom, je oprávnený od prepravnej zmluvy odstúpiť; od zmluvy môže odstúpiť tiež vtedy, ak nebolo vozidlo bez predchádzajúcej dohody s odosielateľom pristavené do troch hodín od dohodnutého času pristavenia vozidla.
- (8) Ak sa vyskytne po prijatí zásielky na prepravu prekážka, pre ktorú nie je možné prepravu započatť alebo v nej pokračovať alebo nie je možné vykonať vydanie zásielky a s odosielateľom

nebol dohodnutý ďalší postup pre takýto prípad, je dopravca povinný vyžiadať si bez meškania návrh odosielateľa.

- (9) Dopravca nemusí vyzrozumieť odosielateľa, ak ide o prekážku prechodného rázu (napr. nutnosť preloženia zásielky) a dosiahnutie jeho návrhu by si vyžiadalo dlhšej doby, než bude potrebná k odstráneniu prekážky.
- (10) Ak pominie prekážka skôr, ako bol vykonaný dodatočný návrh odosielateľa, postupuje dopravca podľa pôvodne dohodnutých podmienok. Odosielateľ môže už v prepravnej listine dať návrh, ako so zásielkou naložiť pre prípad vzniku prekážky pri preprave pri plnení prepravnej zmluvy.
- (11) Ak nie je možno podľa predchádzajúcich ustanovení zásielku vydať príjemcovi ani vrátiť odosielateľovi, obstará dopravca jej uloženie; o uložení zásielky dopravca bez meškania vyzrozumie odosielateľa. Náklady spojené so skladovaním hradí odosielateľ.

Článok 10

Prepravné listiny v nákladnej cestnej doprave

- (1) Prepravná listina ako prepravný doklad sprevádza zásielku až do jej vydania, prípadne likvidácie. Prepravnú listinu je povinný riadne vyplnenú odovzdať dopravcovi odosielateľ alebo je povinný údaje týkajúce sa zásielky dopravcovi poskytnúť a po zapísaní napríklad dopravcom do nákladného listu ich podpisom potvrdiť alebo dopravca sa môže na prepravnej listine dohodnúť inak.
- (2) Prepravná listina sa odovzdáva dopravcovi, ak nebolo dohodnuté inak spolu so zásielkou.
- (3) Prepravná listina musí obsahovať najmenej tieto údaje:
 - a) názov (meno) odosielateľa a príjemcu,
 - b) obvyklé pomenovanie obsahu zásielky a jej obalu,
 - c) počet kusov,
 - d) celkovú hmotnosť zásielky,
 - e) miesto nakládky a miesto vykládky,
 - f) dátum a potvrdenie prevzatia zásielky dopravcom a príjemcom,
 - g) miesto pre výhrady dopravcu.
- (4) Prepravnou listinou vo vnútroštátnej cestnej nákladnej doprave je
 - a) prepravný list vyplnený a odovzdaný odosielateľom,
 - b) dodací list, pokiaľ vyhovuje uvedeným podmienkam.
- (5) Ak sa nakladá alebo vykladá zásielka na viacerých miestach, je odosielateľ povinný odovzdať pre každú časť zásielky samostatnú prepravnú listinu. Pre niektoré druhy prepráv môžu byť údaje prepravnej listiny zjednodušené.

-
- (6) Dopravca a prepravcovia (odosielateľ a príjemca) zodpovedajú za správnosť a úplnosť údajov, ktoré zapisujú do prepravnej listiny.
 - (7) Dopravca má právo zapísať do prepravnej listiny výhrady dopravcu k druhu použitého vozidla na základe požiadavky objednávateľa prepravy, stave zásielky, jej obalu, počtu kusov a spôsobu naloženia.
 - (8) Pri preprave potravín sa vyžadujú od odosielateľa ďalšie doklady predpísané platnou právnou úpravou, ktoré sú uvedené v ďalších oddieloch prepravného poriadku.

Oddiel III

Preprava potravín

Článok 11

Základné ustanovenie k preprave potravín

- (1) Cestnou nákladnou dopravou je možno prepravovať skaziteľné potraviny podľa požiadaviek Dohody o medzinárodných prepravách skaziteľných potravín a o špecializovaných prostriedkoch určených na tieto prepravy (ATP), Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 o hygiene potravín, Zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách a súvisiacich predpisov.
- (2) Ak je nevyhnutné otvoriť dopravný alebo prepravný prostriedok, napr. za účelom vykonania kontroly, je nutné zaistiť, aby potraviny neboli vystavené postupu alebo podmienkam, ktoré sú v rozpore s ustanovením Dohody ATP a Medzinárodného dohovoru o harmonizácii hraničných kontrol pri preprave tovaru.
- (3) Teplota uvedených zmrazených a hlboko zmrazených potravín v Dohode ATP určených pre okamžité ďalšie spracovanie v mieste určenia smie byť postupne zvyšovaná počas prepravy tak, aby dosiahla v mieste určenia teplotu určenú odosielateľom v prepravnom doklade. Táto teplota nesmie byť vyššia než maximálna teplota predpísaná pre ten istý druh potravín uvedená v prílohách Dohody ATP pre teplotné podmienky pri preprave niektorých druhov potravín, ktoré nie sú ani v zmrazenom ani v hlboko zmrazenom stave.
- (4) Disponovať so skaziteľnými potravinami, ak došlo v priebehu prepravy k nesplneniu predpísaných teplotných podmienok, je možné za podmienky vydania povolenia príslušného orgánu zmluvného štátu k ďalšej dispozícii s tovarom v súlade s hygienickými požiadavkami.
- (5) Požiadavky Dohody ATP sa nevzťahujú na prepravy potravín, ktoré nie sú určené na ľudskú spotrebu.
- (6) Dopravca nezodpovedá za kvalitu a zdravotnú nezávadnosť potravín, ktoré preberá od odosielateľa na prepravu.

Článok 12

Povinnosti dopravcu pri preprave potravín

- (1) Dopravca je povinný vybrať a používať na prepravu potravín zmrazených a hlboko zmrazených potravín, uvedených v prílohách Dohody ATP, taký dopravný alebo prepravný prostriedok, aby počas prepravy maximálna teplota potravín v žiadnej ich časti neprekročila teploty uvedené v prílohách Dohody ATP.
- (2) Dopravca je povinný mať platný certifikát o zhode dopravného a prepravného prostriedku s požiadavkami dohody ATP pri preprave potravín, ktoré sú v prílohách dohody ATP, v dopravnom prostriedku. Pri ostatných potravinách to musí byť dohodnuté v prepravnej zmluve.
- (3) Dopravca musí zabezpečiť umiestnenie na dopravných alebo prepravných prostriedkoch rozlišovacie značky a údaje podľa príloh Dohody ATP. Značky musia byť odstránené, akonáhle dopravný alebo prepravný prostriedok prestane zodpovedať normám uvedeným v prílohe I Dohody ATP.
- (4) Dopravca musí zabezpečiť aby dopravný alebo prepravný prostriedok používaný na prepravu hlboko zmrazených potravín bol vybavený vhodným registračným prístrojom pre monitorovanie v častých a pravidelných intervaloch teploty vzduchu vnútri ložného priestoru. Záznamy teploty získané týmto spôsobom musia byť označené dátumom a dopravca ich musí uschovávať po dobu najmenej jedného roka alebo dlhšie podľa charakteru potravín resp. požiadaviek dohodnutých v prepravnej zmluve.
- (5) Ak odosielateľ alebo príjemca (podľa toho kto prepravnú zmluvu uzatvára) špecifikujú v prepravnej zmluve požiadavky na čistenie a dezinfekciu ložného priestoru dopravného alebo prepravného prostriedku a doklady, ktoré budú toto osvedčovať, dopravca je povinný čistenie alebo dezinfekciu zabezpečiť a požadovaný doklad na požiadanie odosielateľa alebo príjemcu predložiť. Náklady spojené s čistením alebo dezinfekciou spravidla hradí ten kto túto službu požaduje, pokiaľ nie je v prepravnej zmluve dohodnuté ináč.
- (6) Dopravca, ak prepravuje potraviny a zložky na ich výrobu, je povinný dodržiavať ustanovenia Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 o hygiene potravín a zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších zmien a doplnkov:
 - a) zabezpečiť prepravu potravín a zložiek na ich výrobu v spôsobilých a vhodne vybavených dopravných a prepravných prostriedkoch takým spôsobom, aby sa zachovala ich bezpečnosť a kvalita,
 - b) dbať na čistotu dopravných a prepravných prostriedkov a vykonávať ich dezinfekciu,
 - c) používať pri preprave len také dopravné a prepravné prostriedky, ktorých steny a ostatné časti, ktoré prichádzajú do styku s potravinami, sú z nekorodujúceho materiálu a ani inak negatívne neovplyvňujú bezpečnosť alebo kvalitu potravín a sú hladké, ľahko čistiteľné a dezinfikovateľné,
 - d) zabezpečiť účinnú ochranu prepravovaných potravín pred hlodavcami, vtákmi, hmyzom, prachom a iným znečistením a prepravovať ich za takých podmienok, aby sa v priebehu prepravy nezvýšila alebo neznížila ich teplota, ktorá by mohla negatívne ovplyvniť bezpečnosť a kvalitu potravín,
 - e) zabezpečiť oddelenú prepravu nezlúčiteľných druhov výrobkov vzájomne ovplyvňujúcich ich bezpečnosť a kvalitu.

Článok 13
Povinnosti odosielateľa a príjemcu pri preprave potravín

- (1) Odosielateľ musí zabezpečiť aby prepravný doklad obsahoval názov potraviny, či je hlboko zmrazená alebo zmrazená a že je určená pre okamžité ďalšie spracovanie v mieste určenia.
- (2) Odosielateľ je povinný priložiť k prepravnému dokladu všetky potrebné ostatné doklady, ktoré majú sprevádzať konkrétny druh potravín pri preprave.
- (3) Odosielateľ, ak to bude vyžadovať, musí požiadavku na teplotu ložného priestoru dopravného alebo prepravného prostriedku uviesť aj pri preprave potravín, ktoré nie sú uvedené v prílohách Dohody ATP do objednávky prepravy, zmluvy o preprave alebo prepravného dokladu, ktorý obdrží dopravca v dostatočnom predstihu pred prepravou.
- (4) Odosielateľ je povinný zabezpečiť takú teplotu potravín, ktoré odovzdáva dopravcovi na prepravu, akú požaduje aby dopravca dodržal pri preprave.
- (5) Odosielateľ je povinný, ak to vyžaduje, v prepravnej zmluve uviesť požiadavky na čistenie a dezinfekciu ložného priestoru dopravného alebo prepravného prostriedku a doklady, ktoré bude od dopravcu o čistení a dezinfekcii požadovať.
- (6) Kontrola a meranie teplôt potravín odosielateľom alebo príjemcom musí byť vykonávaná tak, aby potraviny neboli vystavené nežiaducim podmienkam z hľadiska bezpečnosti a kvality potravín. Kontrola a meranie musia byť vykonávané pred nakládkou alebo vykládkou potravín. Tieto postupy nesmú byť normálne používané počas prepravy, iba ak by existovali vážne pochybnosti o vhodnosti teplôt potravín s predpísanými teplotami.
- (7) Pokiaľ je to možné, kontrola teploty pri preprave potravín príjemcom, musí prihliadať k údajom získaným monitorovacím zariadením počas jazdy pred výberom týchto naložených skaziteľných potravín pre vzorkovacie a meracie postupy. Pristúpiť k meraniu teplôt potravín pri vykládke sa môže len v tom prípade, pokiaľ existujú rozumné pochybnosti o dodržaní riadenej teploty počas prepravy.

Oddiel IV

Záverečné ustanovenia

Článok 14 Reklamačné konanie

- (1) Reklamačné lehoty a premlčacie doby na uplatňovanie nárokov odosielateľa alebo príjemcu vyplývajúce z prepravnej zmluvy s dopravcom sú uvedené pre vnútroštátnu cestnú nákladnú dopravu vykonávanú v Slovenskej republike v Obchodnom zákonníku a Občianskom zákonníku.
- (2) Oprávnený (prepravca alebo zasielateľ) musí reklamovať u dopravcu všetky práva vyplývajúce z prepravy písomne.
- (3) Vrátenie zaplatenej sumy za prepravu je oprávnený (prepravca alebo zasielateľ) žiadať len ak ju preukázateľne dopravcovi uhradil.
- (4) Sťažnosti a reklamácie na plnenie záväzkov z prepravného poriadku a ich vybavovanie dopravcom podľa reklamačného poriadku preskúmava Slovenská obchodná inšpekcia.

Článok 15 Zverejnenie prepravného poriadku cestnej nákladnej dopravy a jeho platnosť

- (1) Podľa zákona č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave dopravca zverejnil tento prepravný poriadok na svojom webovom sídle (www.kodutrans.sk) a je k dispozícii aj v sídle dopravcu.
- (2) Tento prepravný poriadok je platný od 25.07.2023.
- (3) Podľa zákona č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave zverejnený prepravný poriadok je súčasťou návrhu dopravcu na uzavretie prepravnej zmluvy a po jej uzatvorení je jeho obsah súčasťou zmluvných práv a povinností účastníkov zmluvy.
- (4) Objednávateľ prepravy (prepravca) je pred podpísaním zmluvy o preprave vecí resp. nákladu povinný sa s týmto prepravným poriadkom oboznámiť.

Článok 16
Zmeny v prepravnom poriadku cestnej nákladnej dopravy

- (1) Všetky zmeny a doplnky prepravného poriadku sú platné dňom ich zverejnenia a sprístupnenia na webovom sídle dopravcu.
- (2) Ak bude prepravný poriadok podstatne zmenený alebo podstatne doplnený, dopravca zabezpečí jeho zverejnenie a sprístupnenie v úplnom znení.

V Prešove, dňa 25.7.2023

Meno a priezvisko štatutárneho zástupcu: **Jozef Kohút**

Konateľ



.....
podpis